

REPUBLIKA HRVATSKA

POVJERENIK ZA INFORMIRANJE

KLASA: 900-01/19-01/9

URBROJ: 401-01/02-19-01

Zagreb, 28. kolovoza 2019.

TIJELIMA JAVNE VLASTI

- svima -

PREDMET: Ostvarivanje prava na pristup informacijama zastupnika i vijećnika u predstavničkim tijelima

- dodatne smjernice, daju se

Povjerenik za informiranje donio je *Smjernice za provedbu Zakona o pravu na pristup informacijama: Vijećnička pitanja i Zakon o pravu na pristup informacijama* KLASA: 008-01/17-01/30, URBROJ: 401-01/08-17-01 od 8. prosinca 2017. godine, koje su objavljene na internetskoj stranici Povjerenika za informiranje i dostupne na poveznici <https://www.pristupinfo.hr/pravni-okvir/upute-smjernice-obraci/>. Navedene Smjernice su namijenjene službenicima za informiranje u tijelima javne vlasti kako bi razjasnile odnos između prava vijećnika da dobivaju odgovore i dokumente od predstavničkih i izvršnih tijela odnosno njihovih upravnih i stručnih službi te postupanja u predmetima ostvarivanja zahtjeva za pristup informacijama sukladno Zakonu u pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, broj 25/13 i 85/15, dalje u tekstu: Zakon), a koje se na odgovarajući način mogu primijeniti i na zastupnike u Hrvatskom saboru.

Hrvatski sabor je na 12. sjednici od 14. lipnja 2019. godine, nakon rasprave o Izvješću o provedbi Zakona za 2018. godinu donio Zaključak prema kojem su tijela javne vlasti dužna odgovarati na zahtjeve za pristup informacijama i kada ih podnese članovi predstavničkih tijela (Hrvatskog sabora, Gradske skupštine Grada Zagreba, županijskih skupština te općinskih i gradskih vijeća), bez obzira na njihovo pravo na podnošenje zastupničkih i vijećničkih pitanja, a koji je dostupan i na poveznici: <https://www.pristupinfo.hr/hrvatski-sabor-prihvatio-izvjesce-o-provedbi-zppi-za-2018-godinu/>.

S obzirom da je nakon donošenja navedenog Zaključka uočeno da pojedina tijela javne vlasti ne postupaju sukladno odredbama Zakona i Zaključku Hrvatskog sabora, Povjerenik za informiranje **donosi dodatne smjernice u svrhu usklađenja provedbe Zakona** pri rješavanju zahtjeva za pristup informacijama koje podnose zastupnici ili vijećnici predstavničkih tijela:

Ustav Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14) jamči pravo na pristup informacijama koje posjeduju tijela javne vlasti, a Zakon omogućuje svim fizičkim i pravnim

osobama, domaćim i stranim, pristup informacijama koje su u posjedu tijela javne vlasti, u skladu s uvjetima i ograničenjima koja su propisana Zakonom.

Člankom 5. stavkom 1. točkom 1. Zakona propisano je da je korisnik prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija svaka domaća ili strana fizička i pravna osoba, što znači da korisnik prava na pristup informacijama može biti i zastupnik ili vijećnik predstavničkog tijela (Hrvatskog sabora, Gradske skupštine Grada Zagreba, županijskih skupština te općinskih i gradskih vijeća).

Zakon kao temeljne smjernice za rad tijela javne vlasti propisuje načela za ostvarivanje prava na pristup informacijama, tako da pored ostalih načela uređuje i načelo jednakosti. Prema načelu jednakosti (članak 8. Zakona) pravo na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija pripada svim korisnicima na jednak način i pod jednakim uvjetima. Korisnici su ravnopravni u njegovu ostvarivanju. Tijela javne vlasti ne smiju staviti korisnike u neravnopravan položaj, a osobito na način da se pojedinim korisnicima informacija pruža prije nego ostalima ili na način kojim im se posebno pogoduje.

Stoga prilikom rješavanja zahtjeva za pristup informacijama nije odlučno da li je zahtjev podnio zastupnik ili vijećnik predstavničkog tijela bilo Hrvatskog sabora ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Zakon u članku 1. stavku 3. propisuje da se odredbe ovog Zakona ne primjenjuju na stranke u sudskim, upravnim i drugim na zakonu utemeljenim postupcima, kojima je dostupnost informacija iz tih postupaka utvrđena propisom.

Poslovnik Hrvatskog sabora, statuti, poslovnici i pravilnici predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju zastupnicima u Hrvatskom saboru, zastupnicima ili vijećnicima predstavničkih tijela jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave mogućnost i pravo postavljanja pitanja, traženja podataka i dobivanja dokumenata, kako bi mogli kvalitetno i pravilno obavljati svoju dužnost i zastupati odnosno predstavljati interese građana koji su ih izabrali na neposrednim izborima.

Stoga zastupnici i vijećnici u predstavničkim tijelima pri obavljanju svojih dužnosti utvrđenih u općim aktima (Poslovniku Hrvatskog sabora, statutima, poslovnici, pravilnicima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave) imaju pravo sukladno tim propisima postavljati pitanja i tražiti potrebne podatke.

Poslovnik Hrvatskog sabora („Narodne novine“, broj 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), u poglavlju IV. uređuje zastupnička pitanja i to postavljenje usmenih zastupničkih pitanja i zastupničkih pitanja u pisanom obliku Vladi i pojedinom članu Vlade o ostvarivanju njezinih ustavnih prava i dužnosti, a posebice o stanju u pojedinim područjima društvenog života te o provođenju zakona i drugih akata Sabora, odnosno o radu ministarstava i drugih tijela državne uprave te pravnih osoba s javnim ovlastima.

Članak 35.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17) propisuje da članovi predstavničkog tijela mogu općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu postavljati pitanja o njegovu radu. Pitanja mogu biti postavljena usmeno na sjednicama predstavničkog tijela ili u pisanom obliku posredstvom predsjednika predstavničkog tijela sukladno odredbama poslovnika predstavničkog tijela jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave. Osim toga, statutima tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, utvrđuju se tijela jedinica, njihov sastav i način rada te sadržaj vijećničkih prava i dužnosti, a poslovnici o radu predstavničkog tijela prava i dužnosti vijećnika razrađuju se na detaljniji način od onog propisanog u statutima.

Iz navedenih odredbi je vidljivo da **zastupnik ili vijećnik predstavničkog tijela (Hrvatskog sabora, Gradske skupštine Grada Zagreba, županijskih skupština te općinskih i gradskih vijeća) može po posebnom propisu tražiti i dobiti odgovore na zastupnička ili vijećnička pitanja.**

Potrebno je naglasiti da **traženje odgovora na zastupničko ili vijećničko pitanje nije povezano sa ostvarivanjem prava na pristup informacijama** te u slučaju dostavljanja takvog upita službeniku za informiranja u tijelu javne vlasti od kojeg se traže informacije, kao posebne službene osobe mjerodavne za rješavanje ostvarivanja prava na pristup informacijama, službenik za informiranje ima obvezu postupiti na način da se podnositelju zastupničkog ili vijećničkog pitanja uputi obavijest da su informacije osigurane temeljem posebnog propisa i da se Zakon u tom slučaju ne primjenjuje (članak 23. stavak 1. točka 4., a u vezi članka 1. stavka 3. Zakona) te zastupničko ili vijećničko pitanje ustupiti nadležnoj ustrojstvenoj jedinici.

Ukazuje se da pristup informaciji u smislu Zakona pretpostavlja pristup već gotovoj i postojećoj informaciji, te ne uključuje obvezu tijela javne vlasti da stvara nove informacije odnosno da daje odgovore na upite, sastavlja izvješća, tumači propise ili da obavlja dodatne aktivnosti radi stvaranja informacije.

Stoga zastupnici ili vijećnici u predstavničkim tijelima putem postavljanja zastupničkih ili vijećničkih pitanja imaju mogućnost ostvariti veću dostupnost informacija nego što to omogućavaju odredbe Zakona jer mogu, osim postojećih informacija, dobiti i dodatna pojašnjenja, a također i informacije ili odgovore koji su povjerljive naravi.

S obzirom da postupak ostvarivanja zastupničkih ili vijećničkih pitanja nije povezan s odredbama Zakona na njih se ne primjenjuju načela, rokovi, žalbeni postupak i upravni spor i drugi instituti Zakona. Ako se zastupniku ili vijećniku onemogućuje ostvarivanje njegovih prava koja mu pripadaju sukladno odredbama Poslovnika Hrvatskog sabora ili Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, statutu ili poslovniku, Povjerenik za informiranje nije nadležan za postupanje u tim slučajevima.

Kao svaka druga fizička osoba, domaća ili strana, tako i zastupnik ili vijećnik predstavničkog tijela ima pravo podnijeti zahtjev za pristup informacijama tijelu javne vlasti, pri čemu naznačavanje svojstva člana predstavničkog tijela, uz ime i prezime, ili adrese predstavničkog tijela ne daje tim osobama poseban status u odnosu na druge korisnike prava na pristup informacijama ili u odnosu na dostupnost zatražene informacije, a tijela javne vlasti imaju obvezu riješiti podneseni zahtjev za pristup informacijama.

Zastupnik ili vijećnik predstavničkog tijela može podnijeti zahtjev za pristup informacijama na načine koji su propisani Zakonom, bilo u usmenom ili pisanom obliku, a svaki taj zahtjev mora biti potpun i razumljiv kako bi po njemu službenik za informiranje mogao postupati. Ako podneseni zahtjev predstavlja zahtjev za pristup informacijama, potrebno je naglasiti da sukladno Zakonu za sve korisnike, pa tako i članove predstavničkih tijela, vrijede isti rokovi i jednaka dostupnost informacija ili zakonska ograničenja koja su propisana člankom 15. Zakona, naplata stvarnih materijalnih troškova i sve druge procesne pretpostavke koje su potrebne za rješavanje zahtjeva za pristup informacijama.

S obzirom da je **zahtjeve za pristup informacijama koji podnese zastupnici ili vijećnici predstavničkih tijela (Hrvatskog sabora, Gradske skupštine Grada Zagreba, županijskih skupština te općinskih i gradskih vijeća), potrebno rješavati kao zahtjeve za pristup informacijama bilo kojeg korisnika prava na pristup informacijama** upućuje se službenike za informiranje da pri rješavanju zahtjeva za pristup informacijama, uz

primjenu odredbi Zakona i Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09), u radu koriste Tražilicu odluka i mišljenja Povjerenika za informiranje i Visokog upravnog suda TOM, Priručnik za službenike za informiranje, te ostale upute i smjernice koje je donio Povjerenik za informiranje, a koji su objavljeni na internetskoj stranici Povjerenika za informiranje.

U svrhu pravilne provedbe Zakona pri rješavanju zahtjeva za pristup informacijama koje podnose zastupnici ili vijećnici predstavničkih tijela, upućuju se službenici za informiranje da se rukovode odredbama Zakona uz pojašnjenje utvrđeno ovim Smjernicama, *Smjernicama za provedbu Zakona o pravu na pristup informacijama: Vijećnička pitanja i Zakon o pravu na pristup informacijama* KLASA: 008-01/17-01/30, URBROJ: 401-01/08-17-01 od 8. prosinca 2017. godine te Zaključkom Hrvatskog sabora sa 12. sjednice.

POVJERENIK ZA INFORMIRANJE

[Handwritten signature]
dr.sc. Zoran Piculjan